

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ**
43-100 TYCHY; ul. Budowlanych 59
tel.: 32 323 22 61, 32 323 22 62
32 323 22 41; mops.tychy@interia.pl

POMOC SPOŁECZNA 2015 r.
Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Tychach

Tychy, dnia 11.04.2016 r.

Spis treści

Wprowadzenie

I. Pomoc środowiskowa

1. Świadczenia pomocy społecznej
2. Prace społecznie – użyteczne
3. Pomoc osobom starszym
4. Dział pomocy rodzinie
5. Dział pieczy zastępczej

II. Pomoc Instytucjonalna

1. Specjalistyczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza
2. Noclegownia Miejska
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej
4. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

III. Dział Świadczeń Rodzinnych

IV. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych

V. Programy socjalne współfinansowane ze środków zewnętrznych

VI. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wprowadzenie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach jest realizatorem zadań polityki społecznej w oparciu o przepisy ustawy z dn. 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dn. 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dn. 22.04.2005 r. postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych, ustawy z dn. 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z późn. zm.), ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Budżet MOPS w 2015 r. wynosił:	42 268 361 zł
Wartość świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	19 940 631 zł
Wartość świadczeń zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	3 640 121 zł
Wartość świadczeń rodzinnych i Funduszu alimentacyjnego	18 677 512 zł
Wartość świadczeń zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	10 097 zł

I. Pomoc środowiskowa

Pomoc realizowana jest w ramach zadań zleconych finansowanych z budżetu państwa i własnych finansowanych z budżetu gminy i powiatu, w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz wynikających z nich aktów wykonawczych.

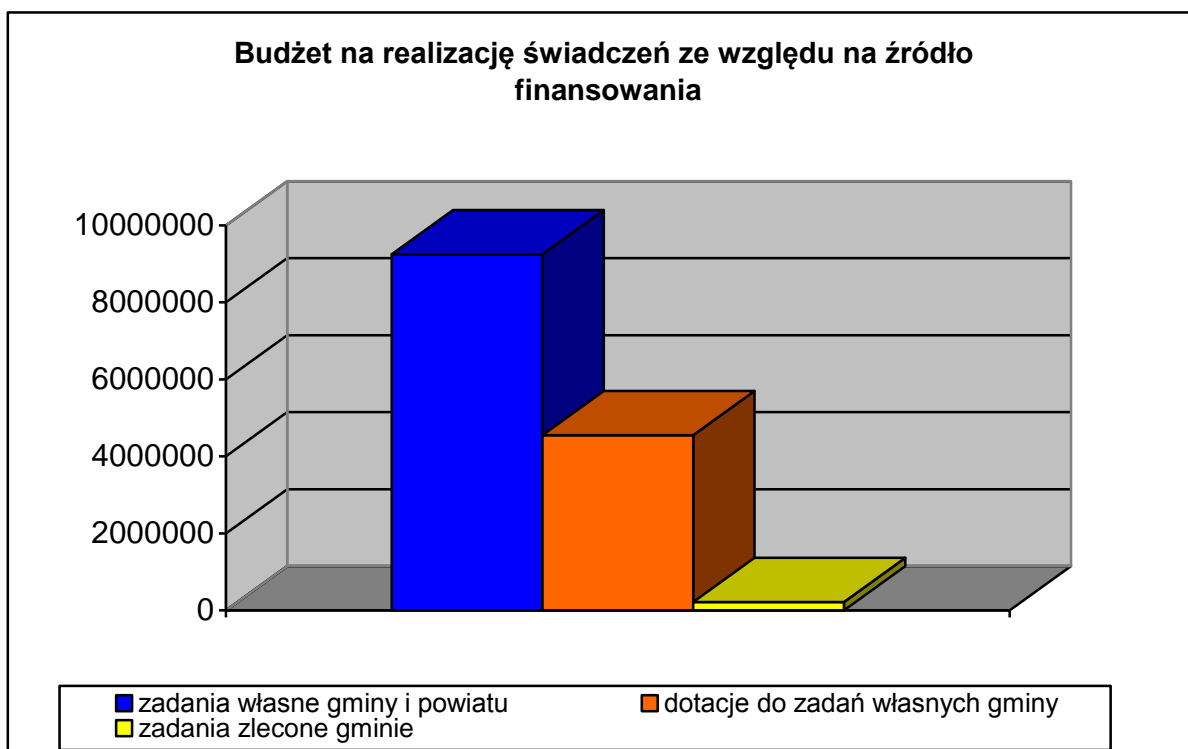
Uprawnionymi do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej są osoby spełniające kryteria dochodowe

- miesięczny dochód nie przekracza 634 zł. w gospodarstwach jednoosobowych
- miesięczny dochód nie przekracza 514 zł. na osobę w gospodarstwach wieloosobowych oraz występuje ustawowo określona przyczyna trudnej sytuacji materialnej np. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność.

1. Świadczenia pomocy społecznej

Wydatki na realizację świadczeń pomocy społecznej w 2015 r. wyniosły odpowiednio:

➤ zadania zlecone gminie	214 090 zł
➤ dotacje do zadań własnych gminy	4 552 579 zł
➤ zadanie własne gminy i powiatu	9 252 087 zł

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami zadania zlecone gminie obejmują świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

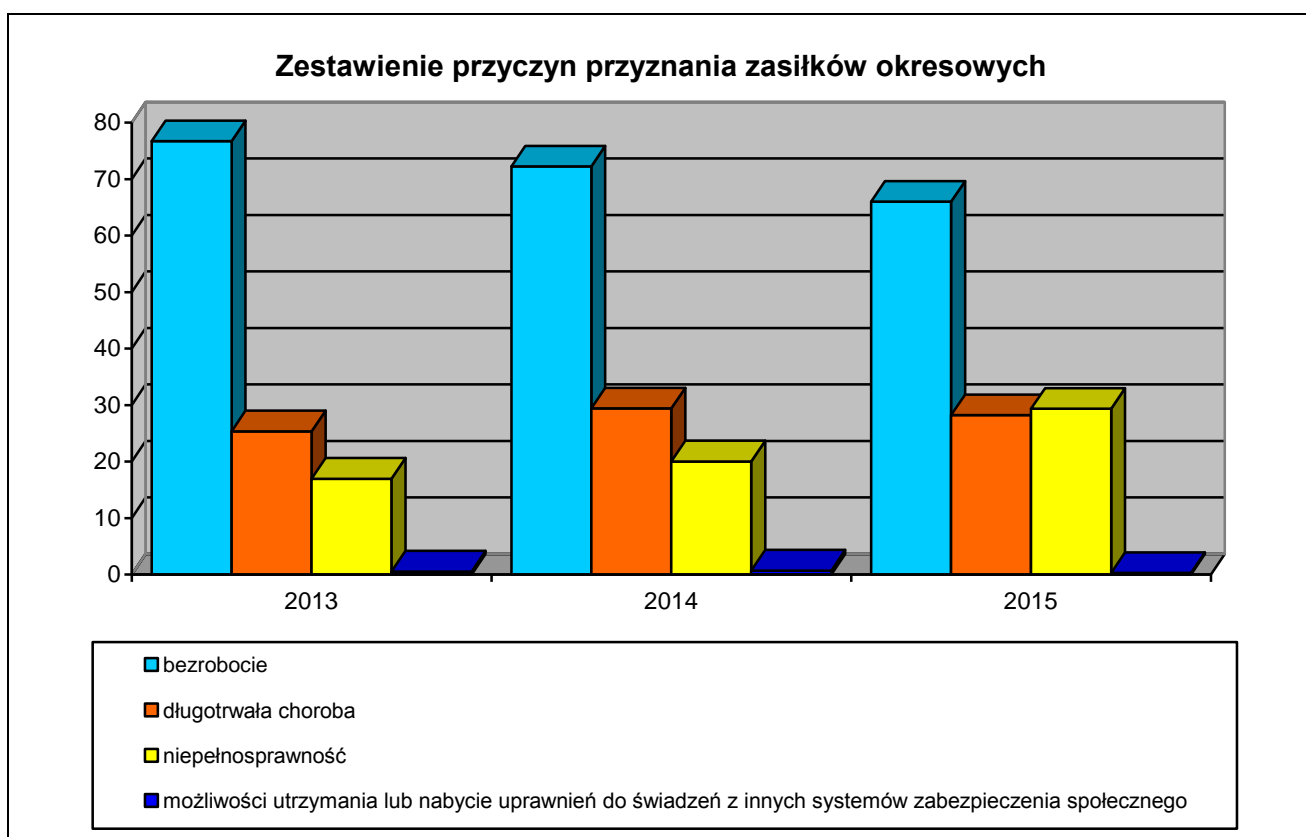
W ramach dotacji do zadań własnych gminy realizowane były n/w zadania:

- przyznawanie i wypłata zasiłków stałych – ogółem koszt realizacji zadania wyniósł 1.635.577,43 zł; pomocą w formie zasiłku stałego objętych zostało 401 osób (w 2014 r. 366 osób). W stosunku do roku 2014 o 4,44 % wzrosła wysokość średniego świadczenia i wyniosła 416,07 zł.
- przyznawanie i wypłata zasiłków okresowych – dotacja na ten cel wyniosła 1.435.244,62 zł . i była o 9,89 % niższa w stosunku do roku 2014.

Ogółem pomocą objęto 985 rodzin co stanowi prawie 10 % spadek w stosunku do roku 2014. Zwiększyła się natomiast o 2,89 % % średnia wysokość świadczenia i wyniosła 244,34 zł.

Powyższe dane obrazują znaczny spadek osób uprawnionych do omawianego świadczenia w stosunku do roku ubiegłego co powiązane jest ze znacznym spadkiem stopy bezrobocia w mieście. Jednakże w przypadku 65,99 % przyznanych świadczeń główną przyczyną ubiegania się było bezrobocie.

Rozkład problemowy ubiegania się o świadczenie obrazuje wykres nr 2

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – od roku 2014 realizowany jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz Uchwały Nr XXXVIII/780/14 Rady Miasta Tychy z dnia 06 luty 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 i Uchwały Nr XLI/838/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania na lata 2014-2020. Do Programu uprawnione są osoby/rodziny, których dochód miesięczny nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, tj. 951 zł dla osoby samotnej i 771 zł na osobę w rodzinie.

W 2015 r. łączny koszt programu wyniósł 2 404 789 zł, w tym:

- środki z dotacji 1 344 789 zł
- środki gminy 1 060 000 zł

Pomocą w ramach programu objęto 3.148 osób, tj. o 14,08 % mniej niż w roku 2014 (3.664 osoby), w tym:

- dzieci do 7 lat 495 osób
- uczniowie do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej 826 osób
- dorośli (na podst. art. 7 ust. o pomocy społ.) 1 973 osoby
- dzieci uprawnione na podstawie uchwały Rady Miasta w sprawie „Gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 16 osób

W ramach programu pomoc stanowiły posiłki dla dzieci i młodzieży w stołówkach szkolnych i przedszkolach oraz dorosłych w Dziennym Domu Pomocy Społecznej „Wrzos”, Ośrodku „Christoforos” i Środowiskowych Domach Samopomocy; opłacono łącznie 67.116 posiłków dla 459 dzieci i 105 osób dorosłych; a także zasiłki celowe na sporządzenie posiłków - przyznano 20.418 świadczeń dla 2.978 osób z 1.342 rodzin. Ogółem pomocą w ramach programu objętych zostało 3.148 osób tj. o 14,08 % mniej niż w roku ubiegłym. Mniejsza liczba uczniów objętych żywieniem z 889 w 2014 r. do 826 w 2015 wynika z ogólnokrajowej sytuacji demograficznej.

Zadania własne gminy obejmują pomoc w formie zasiłków celowych, sprawienie pogrzebu, pokrycie kosztów usług opiekuńczych, pokrywanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej (DPS).

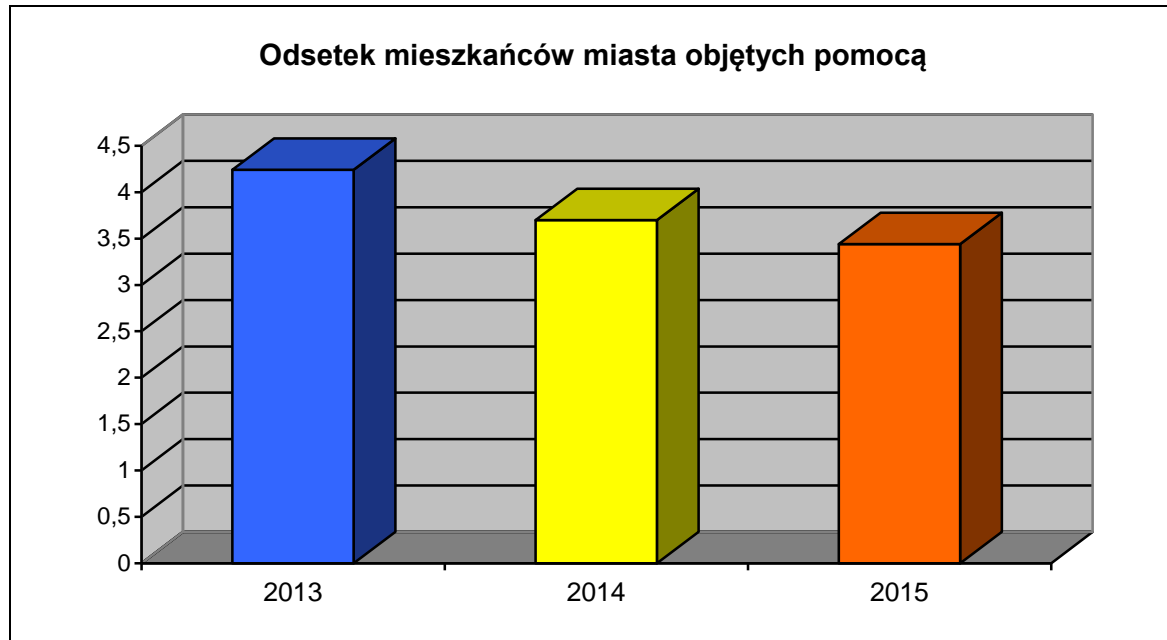
Łącznie na realizację zadań własnych gminy wydatkowano kwotę 4.932.569,04 zł, w tym na zasiłki celowe 1.006.725,95 zł., tj. o 14,69 % mniej w stosunku do roku 2014.

Średnia wysokość świadczenia wynosiła 146,28 zł.

Ponadto w ramach powyższej kwoty przyznano również zasiłki celowe na sporządzenie posiłku dla osób, które nie kwalifikują się do programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" jednak wymaga tego dobro dzieci, bądź zły stan zdrowia, niepełnosprawność i duże wydatki na leki (osoby starsze). Wydatkowano na ten Cel 102.425 zł.

Ogółem pomocą objętych zostało 2.193 rodzin co stanowi 3,44 % mieszkańców miasta.

Środowiska objęte pomocą przedstawia wykres nr 3.

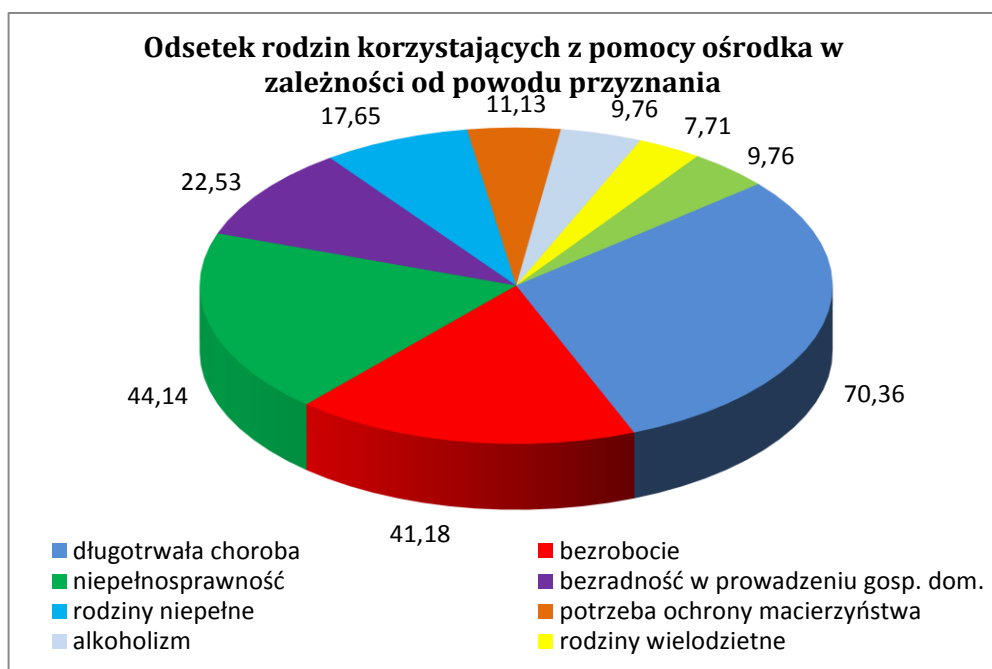
Spośród wszystkich środowisk korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2015 r. – gospodarstwa jednoosobowe stanowią 62,03 %, rodziny niepełne to 18,70 %, rodziny wielodzietne stanowią 9,03 %.

Ponadto 63 % wszystkich rodzin zostało objętych pomocą z uwagi na wielość problemów wymagających interwencji socjalnej i wsparcia. Z wskazanych środowisk ok. 1 500 (o 100 więcej w stosunku do roku ubiegłego) wskazuje poza ubóstwem trzy przyczyny jako powód korzystania.

Z liczby 2 070 rodzin 495 nie posiadają żadnego własnego dochodu co stanowi 20,81 % ogółu korzystających. Ich jedynym dochodem są świadczenia z pomocy społecznej. W przypadku 21,31 % rodzin dochód nie przekracza 514 zł. na osobę w rodzinie; natomiast 17,61 % rodzin osiąga dochód od 251 zł. do 514 zł. na osobę.

Do korzystania z programu rządowego tzn. posiadających dochód na osobę poniżej 150 % kryterium dochodowego uprawnionych jest 77,57 % wszystkich osób otrzymujących pomoc.

Szczegółowy rozkład przyczyn ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej przedstawia wykres nr 4.

2. Prace społecznie użyteczne

W pracach społecznie użytecznych biorą udział osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, nieposiadające prawa do zasiłku dla bezrobotnych i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Wymiar czasu pracy wynosi maksymalnie 10 godzin tygodniowo.

Wysokość świadczenia pieniężnego przysługującego osobie wykonującej prace społecznie użyteczne wynosiła w 2015 roku 8,10 zł za godzinę.

W okresie od 03.02.2015 do 15.12.2015 r. wymiar godzinowy prac społecznie użytecznych wyniósł 11 629 godzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował 94 194,90 zł, refundacja z środków Powiatowego Urzędu Pracy wyniosła 56 380,86 zł .

Do prac społecznie użytecznych skierowano 68 osób w tym 35 kobiet i 33 mężczyzn, które wykonywały prace w 29 jednostkach miejskich – placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, MZUiM.

3. Pomoc osobom starszym

Jedną z form pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych jest pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi wykonywane są w domu klienta umożliwiając osobie starszej i niepełnosprawnej pozostanie we własnym środowisku. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych , opiekę higieniczną oraz, w miarę możliwości , zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze są usługami dostosowanymi do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobom , które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a najbliższa rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze

Usługami opiekuńczymi w 2015 r. objętych zostało 258 osób. Łączna ilość godzin przepracowanych przez opiekunki wynosiła 885 313, co średnio na miesiąc wynosiło 7 109 godzin. Miesięcznie wykonano zatem średnio 28 godzin usług w jednym środowisku. Koszt 1 godz. usług opiekuńczych wynosił 11,46 zł.

Pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych polegających na pielęgnacji i świadczonych przez opiekunki środowiskowe zatrudnione w MOPS objętych zostało 26 osób. Łączna ilość świadczonych usług wynosiła 8 910 godzin, co średnio na miesiąc wynosiło 742,5 godziny. Cena za 1 godz. specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie pielęgnacji w 2015 r. wynosiła 13 zł.

Zadaniem zleconym gminie jest organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych i przeznaczone są dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz sprawach bytowych. Pełny koszt 1 godz. świadczonych usług w okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wyniósł 22,00 zł. Pomocą w w/w formie objętych zostało 28 osób. Łączna ilość wykonanych specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 9 646 godzin, co średnio na miesiąc stanowi 804 godziny. Koszt specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2015 r. wyniósł 231 806,00 zł. Wykonanie zadania powierzone zostało w drodze przetargu firmie spełniającej wymagania określone w postępowaniu na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dom Pomocy Społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Skierowanie do domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych .

W 2015 roku ze środków gminy na dopłatę do pokrycia kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej (DPS), wydatkowano łącznie kwotę 2 844 744,31 zł. o 222 tysiące więcej e stosunku do roku ubiegłego.

Miasto Tychy w 2015 r. ponosiło odpłatność za pobyt 118 osób (w 2014 r. za 107 osób) umieszczonych w DPS. na dzień 31.12.2015 r. Obecnie na umieszczenie w różnych typach domów pomocy społecznej oczekuje łącznie 42 osoby, w tym 18 osób do Domu Pomocy Społecznej św. Anna w Tychach.

W 2015 r. średnia dopłata Miasta Tychy do pobytu jednego mieszkańca w DPS św. Anna w Tychach wyniosła 2 767,00 zł, natomiast do pobytu w specjalistycznych domach pomocy społecznej poza gminą wynosiła 2 424,00 zł. W porównaniu do roku 2014, wydatki gminy w tym zakresie wzrosły o 8,5 %, w związku z wzrostem potrzeb i jednocześnie zwiększonym zainteresowaniem osób starszych i niepełnosprawnych tą formą pomocy.

Mieszkanie chronione zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną i jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające , pod opieką specjalistów , do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

W Mieście Tychy funkcjonują trzy mieszkania chronione, w tym dwa dla osób starszych i jedno dla osób niepełnosprawnych. W każdym z tych mieszkań zamieszkują 3 osoby. Mieszkania chronione dla osób starszych znajdują się w Tychach przy ul. Ch. de Gaulle'a 12/1 (funkcjonuje od 1.07.2008r.) i przy ul. Trzy Stawy 4 /2 (funkcjonuje od 1.10.2013 r.). W mieszkaniach chronionych dla osób starszych przebywają osoby , które ze względu na wiek, niepełnosprawność, a także chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez placówkę całodobowej opieki. Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób starszych została ustalona w wysokości 40% wartości dochodu uzyskiwanego przez mieszkańca ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z Uchwałą Nr 0150/XX/416/08 Rady Miasta Tychy z dnia 29 maja 2008r.w sprawie zasad i trybu korzystania oraz zasad odpłatności za korzystanie z Mieszkań Chronionych dla Osób Starszych Miejskiego Pomocy Społecznej. Uchwałą Nr XI/144/15 Rady Miasta Tychy z dnia 28.05.2015 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Natomiast w mieszkaniu chronionym przeznaczonym dla osób niepełnosprawnych przy ul. Trzy Stawy 9/2 (funkcjonuje od 1.03.2011r.) przebywają także osoby

wymagające wsparcia i pomocy w codziennym funkcjonowaniu z uwagi na stan zdrowia oraz niepełnosprawność i nie wymagają również usług w zakresie świadczonym przez placówkę całodobowej opieki. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym dla osób niepełnosprawnych została ustalona w wysokości 10% wartości dochodu uzyskiwanego przez mieszkańca ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Łączny koszt utrzymania mieszkańców mieszkań chronionych w 2015 r. wynosił 82 922,64 zł, w tym 34 735,26 zł stanowi koszt usług opiekuńczych.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w w/w mieszkaniach chronionych w 2015 r. wyniósł 767,80 zł

Łączna wysokość wniesionych odpłatności przez mieszkańców mieszkań chronionych od 01.01.2014r. do 31.12.2014r. wyniosła 32 180,87 zł. Zatem średnia dopłata Miasta Tychy do pobytu jednego mieszkańca w mieszkaniach chronionych w 2014r., po odliczeniu wniesionych opłat mieszkańców wyniosła 455,83 zł.

Z inicjatywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach przy współpracy z Klubami Seniora zorganizowano spotkania z osobami starszymi na temat zakresu i rodzajów pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym udzielanej przez MOPS w Tychach. Spotkania takie odbyły się z członkami klubów seniora oraz stowarzyszenia "Tyski Klub Amazonek " w Tychach. Ponadto w ramach podjętej działalności edukacyjnej we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach, zorganizowane zostało w dniu 15.10.2015 r. szkolenie dla klientów MOPS w zakresie wczesnego wykrywania raka piersi oraz profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy. W spotkaniu wzięły udział mieszkanki Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tychach przy ul. Nowokościelnej 27 oraz uczestnicy zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy MOPS w Tychach.

4. Dział Pomocy Rodzinie

Dział Pomocy Rodzinie (DRD) funkcjonuje od 1 marca 2012 r. Powołany został w związku z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. Wszelkie działania DRD skierowane są do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zmierzają do wzmocnienia roli rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałaniu powstawaniu /pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinie, pomocy w integracji rodziny.

Podejście holistyczne do rodziny jako sposób udzielania rodzinie wsparcia oznacza, że traktujemy rodzinę jako system, a zatem każda jej część, każdy jej członek jest połączony z pozostałymi i wszystkie elementy systemu wzajemnie na siebie wpływają. Ponadto rodziny nie można traktować w oderwaniu od środowiska w jakim żyje, od kultury i tradycji oraz wartości jakimi się kieruje. Kierując się dobrem rodziny warunkiem koniecznym jest spojrzenie na rodzinę właśnie jako na system i poszanowanie jego wartości.

W przypadku gdy MOPS poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze pracownik socjalny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wnioskuje o objęcie rodziny wsparciem.

Praca z rodziną przeżywającą trudności odbywa się za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale. Proponowane formy pomocy są szczegółowo konsultowane i analizowane z rodziną i to rodzina ostatecznie decyduje o rodzaju wsparcia.

W zależności od potrzeb organizowane są spotkania rodziny i osób zaangażowanych w pracę z rodziną w celu zweryfikowania skuteczności realizowanych w rodzinie form pomocy i ewentualnej weryfikacji i modernizacji planu pomocy rodzinie.

Proponowane rodzinie formy pomocy:

- pomoc psychologiczna
- pomoc pedagogiczna
- pomoc terapeutyczna
- pomoc asystenta rodziny zgodnie z art. 15 w/w ustawy.

Organizowane są również spotkania specjalistów pracujących na rzecz danej rodziny (zespoły interdyscyplinarne). Celem tych spotkań jest opracowanie wspólnej strategii najskuteczniejszego wspierania rodziny w pokonywaniu trudności.

W Dziale Pomocy Rodzinie w okresie sprawozdawczym zatrudnieni byli:

- psycholog
- specjalista pracy z rodziną
- pracownik socjalny
- 6 asystentów rodzinnych

Rodziny korzystające z pomocy i wsparcia to rodziny wieloproblemowe, w których często problemy gromadziły się i nawarstwiały wiele lat. Trudno wyłonić jednoznacznie, które z katalogu trudności są dominującymi, aczkolwiek bezpośrednim powodem, dla którego rodzina może zostać objęta wsparciem asystenta rodziny jest fakt „przeżywania przez rodzinę trudności opiekuńczo-wychowawczych” (art. 8.1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej). Do najczęściej współwystępujących problemów należą: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i przewlekła choroba, alkoholizm, przemoc. Wymienione przyczyny są zgodne z katalogiem przyczyn udzielania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Do innej kategorii problemów należą te związane z relacjami w rodzinie, konfliktami, umiejętnościami społecznymi, postawami rodzicielskimi itp., które często współwystępują wymienionymi wyżej i wymagają podejmowania działań o charakterze terapeutycznym, psychoedukacyjnym, psychokorekcyjnym.

W okresie sprawozdawczym realizowano następujące zadania:

Wsparcie specjalistyczne:

Konsultacje – to jedno lub kilka spotkań mających na celu ustalenie obszaru, kierunku i formy pomocy. W trakcie spotkań przeprowadzany jest wywiad z rodziną, aby na tej podstawie razem z klientem ustalić, na czym polega problem i jak można sobie z nim poradzić. Konsultacje są przeprowadzane z każdą osobą/rodziną zgłaszającą się do Działu Pomocy Rodzinie po pomoc, jest to pierwszy etap udzielanej pomocy.

Pomoc psychologiczna - najważniejszym celem pomocy psychologicznej jest wzrastająca świadomość klienta dotycząca jego sytuacji i możliwych sposobów postępowania. W trakcie spotkań klient pracuje nad zrozumieniem i radzeniem sobie

z przeżywanymi emocjami, nad spojrzeniem na problemy z różnych perspektyw, co pozwala nabrać do przeżywanych trudności swoistego dystansu, umożliwiającego poszukiwanie rozwiązań.

Pomoc pedagogiczna - polega na wspieraniu rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich kompetencji rodzicielskich w celu poprawy relacji w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem relacji rodzic-dziecko. W ramach pomocy pedagogicznej mają miejsce również spotkania z dziećmi i młodzieżą, których celem jest pomoc w radzeniu sobie z emocjami, trudnościami związanymi z relacjami w rodzinie oraz w grupie rówieśniczej.

Poradnictwo rodzinne/indywidualne świadczone jest dla osób/rodzin przeżywających trudności w obszarach opiekuńczo-wychowawczych i związane z informowaniem o dostępnych formach pomocy poza systemem pomocy społecznej oraz motywowaniem do podjęcia działań zmierzających do zmiany trudnej sytuacji.

Terapia rodzinna/indywidualna - o podjęciu terapii decyduje wewnętrzna motywacja klienta lub motywacja zewnętrzna w postaci postanowienia sądu lub skierowania przez kuratora. Terapia indywidualna proponowana jest osobom z trudnościami emocjonalnymi, mającymi wpływ na zaburzone funkcjonowanie osoby. Terapia par i rodzin podejmowana jest w sytuacji zaburzonych relacji w systemie rodzinnym.

Dane statystyczne dotyczące wsparcia specjalistycznego:

Łącznie z w/w form pomocy skorzystały 184 rodziny/osoby w tym:

Pomoc psychologiczna:

- ilość osób/rodzin - 54
- ilość spotkań - 318

Pomoc pedagogiczna:

- ilość osób/rodzin - 56
- ilość spotkań - 293

Poradnictwo rodzinne/indywidualne:

- ilość osób/rodzin - 96
- ilość spotkań - 221

Wsparcie asystenta rodziny to bezpośrednia pomoc w rozwiązywaniu trudności życia codziennego związanych zwłaszcza z opieką i wychowaniem dzieci prowadzona w środowisku rodzinnym. Ta forma pomocy skierowana jest szczególnie do rodzin, w których istnieje zagrożenie, że dzieci mogą zostać skierowane do pieczy zastępczej. Praca asystenta ma zapobiegać wychowywaniu dziecka poza rodziną biologiczną. Asystenci pracują również z rodzinami, w których dzieci są już umieszczone w placówce, a istnieje szansa powrotu dzieci do rodziny.

Praca asystenta rodziny opiera się na poszukiwaniu zasobów w rodzinie oraz w środowisku jej funkcjonowania i wykorzystywaniu tych zasobów do rozwiązywania trudności jakie rodzina przeżywa.

Zasobami rodziny są:

- zasoby poszczególnych jej członków: umiejętności, zdolności, predyspozycje, cechy osobowości itp., oraz
- zasoby systemu: wymieniane już wcześniej tradycje, wartości ale również sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie jakiego sobie wzajemnie udziela, przekazy pokoleniowe itp.

Zasobami środowiska są:

- infrastruktura socjalna
- instytucje i organizacje pozarządowe
- kościoł i związki wyznaniowe
- społeczność lokalna

Reasumując, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, asystenci rodzinni, biorąc pod uwagę powyższe, udzielają rodzinie pomocy m.in. w:

- rozwiązywaniu problemów: socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego w tym zarządzaniem budżetem,
- podejmowaniu różnego rodzaju aktywności: społecznych, w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, w poszukiwaniu pracy, udziału w zajęciach podnoszących kompetencje rodzicielskie itp., poprzez poszukiwanie możliwości oraz motywowanie do podjęcia działań.

Dane statystyczne dotyczące wsparcia asystenta rodziny:

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tychach zatrudnionych jest łącznie 6 asystentów rodziny w tym:

- 4 asystentów zatrudnionych na umowę zlecenie ze środków własnych MOPS
- 2 asystentów zatrudnionych na umowę zlecenie ze środków EFS (do czerwca 2015 r.)

W 2015 Roku 6 asystentów rodziny objęło wsparciem łącznie:

- 66 rodzin
- 148 dzieci

Łączna liczba godzin pracy 6 asystentów rodziny: 4 228 godzin.

Łączna Kwota: 129 617,33 zł.

Struktura rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny kształtuje się następująco:

1. Ze względu na pełne/niepełne rodzicielstwo:

- rodziny pełne (małżeństwa, konkubinaty): 30 rodzin
- rodzice samotnie wychowujący dzieci: 36 rodzin (w tym 2 samotnie wychowujących ojców).

2. Ze względu na liczbę dzieci w rodzinie :

- rodziny z jednym dzieckiem: 22 rodziny
- rodziny z dwójką dzieci: 23 rodziny
- rodziny z trójką i więcej dzieci: 21 rodzin

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w 2015 r., to zarówno rodziny, które już we wcześniejszych latach (2012,2013,2014) korzystały z tej formy pomocy i jest ona kontynuowana w roku 2015, jak i rodziny nowe, objęte wsparciem w roku 2015.

Oznacza to, że czas objęcia rodziny pomocą asystenta rodziny kształtował się różnorodnie tj.:

- 0-1 rok wsparcia asystenta rodziny: 44 rodziny
- 1-2 lata wsparcia asystenta rodziny: 11 rodzin
- 2-3 lata wsparcia asystenta rodziny: 11 rodzin

Zajęcia grupowe

- Grupa psychoedukacyjna – prowadzona była w formie warsztatów podnoszących kompetencje społeczne w tym kompetencje rodzicielskie.

W roku sprawozdawczym odbyła się jedna edycja programu podnoszenia kompetencji rodzicielskich „Akademia Rodzice”.

Do programu zgłoszonych było 16 osób, udział rozpoczęło 9 osób, ukończyło 6 osób.

5. Dział Pieczy Zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy z dnia od 10.10.2011 roku Nr 0050/208a/11 wyznaczony został z dniem 01 stycznia 2012 roku organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W Ośrodku utworzony został Dział Pieczy Zastępczej realizujący zgodnie z art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 roku (Dz.U. Z 2011 r, Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. prowadzenie naboru, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
2. zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą,
3. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
4. zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą,
5. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
6. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
7. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Rodziny zastępcze

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wysokość miesięcznego świadczenia na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wypłacana jest z uwzględnieniem wieku dziecka, stanu jego zdrowia oraz czy rodzina jest z dzieckiem spokrewniona czy nie. Z pomocy na zasadach ustawy o pomocy społecznej korzystają 42 rodziny. Pozostałe rodziny (ustanowione po 01.01.2012r.) otrzymują pomoc na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która oprócz wyższych świadczeń dla rodzin zastępczych niezawodowych daje min. możliwość przyznania dodatkowych, fakultatywnych świadczeń dla dzieci w rodzinach zastępczych i tak są to:

- dofinansowanie do wycieczki poza miejscem zamieszkania - przyznane było dla 31 dzieci na kwotę – 11 735,00 zł.,
- środki na utrzymanie lokalu dla 4 zawodowych rodzin zastępczych – wypłacono 37 świadczeń na kwotę 37 553,96 zł.,
- remont lokalu –świadczenie otrzymały 3 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego na kwotę – 6 601,07 zł.

W odniesieniu do ubiegłych lat liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci kształtuje się następująco:

	2013	2014	2015
Liczba rodzin zastępczych	171	173	174
Liczba dzieci	260	261	245

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodzina zastępcza

- spokrewniona (tylko rodzeństwo i dziadkowie dziecka)
- niezawodowa

- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna

2. rodzinny dom dziecka.

Na terenie miasta Tychy w 2014 roku funkcjonowały łącznie 174 rodziny zastępcze z tego:

- 123 rodzin to rodziny zastępcze spokrewnione, w których wychowywało się 150 dzieci
- 46 rodzin to rodziny zastępcze niezawodowe, w których wychowywało się 67 dzieci
- 5 rodzin to rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których wychowywało się 28 dzieci

Liczba funkcjonujących na terenie Miasta Tychy rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci jest względnie stała.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek objęcia rodzin nieposiadających 2-letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie miasta Tychy 60 rodzin było objętych pomocą koordynatorów. W 2015 roku w Dziale Pieczy Zastępczej zatrudniony był na umowę zlecenie jeden koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz jeden na umowę o pracę. W stosunku do pozostałych rodzin zastępczych zadania koordynatora wykonywane są przez specjalistów pracy z rodziną.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

Ocena ta powinna być przeprowadzana w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W 2015 roku oceną zespołową objęto 94 rodzin zastępczych. W skład zespołu wchodził zawsze: rodzice zastępczy, pracownicy Działu Pieczy Zastępczej (kierownik, specjalista pracy z rodziną, psycholog) oraz w zależności od potrzeb:

pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator sądowy, przedstawiciel Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego, pedagog lub psycholog szkolny, rodzice biologiczni dziecka.

Każdorazowo podczas prac zespołu zostaje dokonana ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej oraz ustalany jest plan pracy z dzieckiem i rodziną zastępczą. O ustaleniach zespołu każdorazowo informowany jest Sąd Rodzinny. Realizacja ustalonego planu następnie jest monitorowana przez specjalistów pracy z rodziną podczas indywidualnych wizyt w środowisku w celu dokonania oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka w rodzinie zastępczej.

W wyniku prac zespołu w 2015 roku rozwiązane zostały 5 rodziny zastępczych z czego w 1 przypadku dzieci powróciły do rodziny biologicznej, 5 dzieci trafiło do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	5	6	5
Liczba dzieci	55	47	28

W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego umieszczane są dzieci, które w sposób nagły zostały pozbawione opieki rodziców (dotychczasowych opiekunów), lub opieka była sprawowana w sposób nienależyty, zagrażający bezpośrednio zdrowiu lub życiu dziecka oraz dzieci w stosunku do których rodzice biologiczni podjęli decyzję o zrzeczeniu się praw rodzicielskich. Wszystkie dzieci mogą przebywać w pogotowiu do czasu uregulowania ich sytuacji przez Sąd co jest niezbędne do przeprowadzenia procesu adopcyjnego, czy też umieszczenia w rodzinie zastępczej czy placówce. Zdarza się że rodzice biologiczni, których dzieci zostały umieszczone w pogotowiu rodzinnym podejmują skuteczne

działania w celu ich odzyskania. O powrocie dziecka pod opiekę rodziców biologicznych każdorazowo decyduje Sąd Rodzinny.

W roku 2014 r:

- 4 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych
- 6 dzieci zostało adoptowanych przez rodziny w kraju i za granicą
- 3 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej
- 2 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych
- 13 dzieci nadal przebywa w pogotowiach rodzinnych

Jednym z zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest przeprowadzanie wywiadów – opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. W roku 2014 przeprowadzono 28 wywiadów – opinii (głównie dla kandydatów spokrewnionych z dzieckiem). Wywiady przeprowadzane były głównie na zlecenie Sądu Rodzinnego bądź innych PCPR-ów lub MOPS-ów.

Zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W roku 2015 realizowano łącznie 37 porozumień w tym:

- z 19 Powiatami w sprawie ponoszenia przez te powiaty kosztów utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Tychy. Na zasadach tych porozumień w tyskich rodzinach zastępczych przebywało 36 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Łączny koszt wyniósł – 335 417,56 zł.
- z 18 powiatami w sprawie ponoszenia przez Miasto Tychy kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Na zasadach tych porozumień w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych Powiatów przebywało 39 dzieci pochodzących z Miasta Tychy. Łączny koszt wyniósł – 392 708,12 zł.

W okresie od I - XII 2015 roku realizowano następujące Porozumienia w sprawie ponoszenia przez Miasto Tychy kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu

Miasta Tychy a umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczej na terenie innych powiatów:

• Powiat Żywiecki – 1 dziecko – łączny koszt	37 008,04 zł
• Powiat Lubliniecki – 1 dziecko – łączny koszt	5 999,51 zł
• Powiat Zawiercie – 3 dzieci - łączny koszt	151 518,00 zł
• Powiat Kłobucki – 10 dzieci - łączny koszt	423 445,91 zł
• Miasto Rybnik – 1 dziecko – łączny koszt	17 959,03 zł.
• Miasto Wieliczka – 1 dziecko – łączny koszt	42 311,05 zł.
• Powiat Mikołowski – 1 dziecko- łączny koszt	37 453.43 zł.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza miastem Tychy umieszczane były dzieci ze względu na brak miejsc w funkcjonującej na terenie miasta Placówce Pieczy Zastępczej „Kwadrat”. Głównie było to liczne rodzeństwo (3 - 4 dzieci) oraz dzieci, które w sposób nagły zostały pozbawione opieki rodziców (dotychczasowych opiekunów), lub opieka była sprawowana w sposób nienależyty, zagrażający bezpośrednio zdrowiu lub życiu dziecka.

Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013 - 2015.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Uchwałą Rady Miasta Tychy Nr XXIV/525/12 z dnia 29 listopada 2012 roku przyjęty został do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015 w Mieście Tychy. Program ten popularyzuje konieczność tworzenia zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych. Potrzeby w tym zakresie są duże, ponieważ problem pozostawiania dzieci bez opieki wciąż istnieje. W działaniach na rzecz rodzicielstwa zastępczego szczególny nacisk został położony na:

- promowanie zastępczych form opieki rodzinnej,
- pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych zawodowych

niespokrewnionych z dzieckiem oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia w ich funkcjonowaniu.

Program jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

W czerwcu 2015 roku odbył się III Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka oraz Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Udział w nim wzięło 45 dzieci (w wieku 3-7 lat) wychowujących się w 33 rodzinach zastępczych. Piknik był okazją do promowania zastępczych form opieki.

Podczas roku 2015 trwały indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem rodzinnej pieczy zastępczej (16 rodzin zadeklarowało chęć podjęcia roli rodziny zastępczej). Do pełnej procedury kwalifikacyjnej przystąpiło 9 osób. Pozostali kandydaci ze względu na wymogi formalne, sytuację mieszkaniową lub decyzję o przystąpieniu do procesu adopcyjnego nie rozpoczęli procesu kwalifikacyjnego.

Z kandydatami przeprowadzona została procedura kwalifikacyjna (wizyty w środowisku, badania psychologiczno – pedagogiczne po czym kandydaci zostali komisyjnie zakwalifikowani do szkolenia), 9 osób uzyskało zaświadczenia kwalifikujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Dodatkowo dwie osoby uzupełniły kwalifikacje uzyskując zaświadczenie do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej.

Rodziny zastępcze zapewnione mają bezpłatną pomoc psychologiczną, pedagogiczną, socjalną i prawną.

W 2015 roku zorganizowane zostały warsztaty dla grupy usamodzielnianych wychowanków oraz grupa edukacyjna dla opiekunów usamodzielnienia. W każdej z grup udział wzięło udział po10 osób.

W 2015 roku zorganizowano również grupę wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych. W spotkaniach grupy wsparcia wzięło udział 10 rodzin zastępczych.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych

Rodzice/opiekunowie prawni, których dzieci przebywają w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo - wychowawczej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci. Łącznie w 2015r. wydano 264 decyzji dotyczących ponoszenia

odpłatności rodziców biologicznych/opiekunów dzieci przebywających w placówkach lub rodzinach zastępczych.:

- w 99 decyzjach zobowiązano rodziców biologicznych dzieci do ponoszenia odpłatności ;
- w 37 przypadkach odstąpiono od nałożenia odpłatności co wiąże się z faktem, iż rodzina wykazała się dochodem poniżej kryterium dochodowego, bądź trudną sytuacją rodzinną
- w 128 przypadkach umorzono nałożoną odpłatność

Usamodzielnienie wychowanków z placówek

W roku 2015 placówki opuściło 19 wychowanków i rozpoczęło proces usamodzielnienia, z czego:

- 9 osób opuściło Placówkę Pieczy Zastępczej „Kwadrat” w Tychach (opiekunem usamodzielnienia został wyznaczony wychowawca placówki), wszystkie osoby podjęły współpracę z pracownikiem socjalnym MOPS Tychy
- 10 osób opuściło Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze i Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii.

Łącznie proces usamodzielnienia rozpoczęło 19 osób, które opuściły niektóre typy placówek .

W roku 2015r. :

- 4 osób skorzystało z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej – średnio w wysokości po 1.500 zł
- 1 osób skorzystało z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie – średnio w wysokości 3.500 zł.

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie i pieniężna na usamodzielnienie była realizowana zgodnie z planem usamodzielnienia z przeznaczeniem na poprawę warunków mieszkaniowych.

Ponadto:

- 7 osobom uchylono decyzje przyznające pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki. Głównym powodem było zaprzestanie kontynuowania nauki,
- 2 osoby usamodzielnily się i zakończyły proces usamodzielnienia.

Usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych

W roku 2015 w rodzinie zastępczej uzyskało pełnoletniość 8 osób.

Wszyscy wychowankowie na swych opiekunów usamodzielnienia wybierali rodziców zastępczych.

W roku 2015r. 6 osób skorzystało z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Pomoc ta była realizowana zgodnie z planem usamodzielnienia wszystkich wychowanków, objętych procesem usamodzielnienia. W większości pomoc ta była realizowana na poprawę warunków mieszkaniowych lub zakup pomocy naukowej w postaci komputera. Wysokość pomocy wynosiła do 1500 zł.

3 osoby skorzystały z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie. Średnio wysokość tej pomocy wyniosła 3500 zł. Pomoc ta była przeznaczona na zaspokojenie ważnej potrzeby życiowej, w tym: na poprawę warunków mieszkaniowych.

W roku 2015 łącznie procesem usamodzielnienia było objętych 41 osób opuszczające rodziny zastępcze, z czego:

- 11 osoby mieszkające na terenie naszego miasta i otrzymujących pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki z naszego ośrodka
- 3 osoby objęte procesem usamodzielnienia na terenie naszego miasta, którzy tu zamierzają się osiedlić, z nimi jest prowadzona praca socjalna oraz wywiady środowiskowe przez pracowników naszego ośrodka. Osoby te otrzymują świadczenie z innych powiatów.
- 13 osób, które nie otrzymują pomocy na kontynuowanie nauki, ale jest w procesie usamodzielnienia
- 14 osób otrzymujących pomoc z tutejszego Ośrodka, ale mieszkających poza Tychami

Ponadto na dzień 31.12.2015 r. 33 wychowanków objętych procesem usamodzielnienia pozostaje w rodzinach zastępczych. Osoby mają wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia, sporządzone programy usamodzielnienia. Wychowankowie nie otrzymują świadczeń na kontynuowanie nauki, ponieważ

świadczenia na pokrycie kosztów związanych z ich utrzymaniem otrzymują rodziny zastępcze do czasu ukończenia nauki nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Mieszkanie chronione

W 2015 r. w 4 mieszkaniach chronionych przebywało łącznie 16 osób w tym:

- 9 wychowanków rodzin zastępczych,
- 7 wychowanków placówek

Wszyscy mieszkańcy mają wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia, sporządzone zostały indywidualne programy usamodzielnienia. Dodatkowo mieszkańcy mieszkań chronionych zawierają kontrakty z pracownikiem socjalnym sprawującym bezpośredni nadzór nad mieszkaniami. Wychowankowie mają możliwość pozostania w mieszkaniu chronionym do czasu usamodzielnienia się, otrzymania mieszkania z zasobów gminy lub pozyskania środków na wynajem lokalu.

Interwencje

Do działań o charakterze interwencyjnym zalicza się min. interwencyjne umieszczania dzieci w pogotowiach rodzinnych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Umieszczenia takie następują w wyniku bezpośredniego zagrożenia zdrowia, bezpieczeństwa czy też życia dziecka lub na postanowienie Sądu Rodzinnego z klauzulą natychmiastowej wykonalności.

W 2015 roku umieszczono:

- 2 dzieci w pogotowiach rodzinnych
- 5 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej

Skierowania do Placówki Pieczy Zastępczej „KWADRAT”

W roku 2015 wydano 11 skierowań do placówki pieczy zastępczej oraz 156 odmów wydania skierowania dla dzieci z innych powiatów.

Obecnie na dzień 31.12.2015 na umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej nie oczekuje żadne dziecko.

II. Pomoc instytucjonalna

1. Specjalistyczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Wsparcia Dziennego (SPWD)

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach funkcjonuje na podstawie przepisów Ustawy o Pomocy Społecznej – obecnie działa w oparciu o rozdział 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011r. (Dz.U. z dnia 21 lipca 2011r.). Placówka przeznaczona jest dla dzieci pochodzących z rodzin z problemami, takimi jak: alkoholizm, niezaradność i niewydolność wychowawcza przemoc czy bezrobocie.

Jej celem jest:

- udzielanie doraźnej pomocy w rozwiązywaniu trudności funkcjonowania rodzinnego, społecznego, szkolnego, psychicznego oraz emocjonalnego; poprzez wdrażanie programów profilaktycznych, tematycznych kulturowych a także organizowanie zajęć specjalistycznych uwzględniając indywidualne potrzeby wychowanków
- pomoc w nauce
- organizowanie czasu wolnego
- wspieranie w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
- kształtowanie umiejętności społecznych, wzorców moralnych i estetycznych
- stała praca z rodziną, środowiskiem lokalnym pracownikami socjalnymi szkołami i kuratorami

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku objęła swoją opieką 85 dzieci z 49 środowisk, z czego przy ul. Batorego – 59 dzieci a przy ul. Katowickiej – 26 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. świetlica przy ul. Batorego obejmowała swoją opieką 31 wychowanków a w świetlicy przy ul. Katowickiej – 23. Zajęcia dla dzieci w wieku od 5 do 17 lat odbywały się w godzinach 9.00-17.00

W grupie podopiecznych SPWD przy ul. Batorego było w ub. roku 13 dzieci z orzeczeniem /afazja, asperger, autyzm, upośledzenie w stopniu lekkim i umiarkowanym/ 14 dzieci było w trakcie diagnozy psychologiczno-pedagogicznej w

PPP, a 10 dzieci było pod opieką psychologa i psychiatry.

Wśród wychowanków filii przy ul. Katowickiej w ub. roku było 3 dzieci z orzeczeniem /upośledzenie w stopniu lekkim i umiarkowanym/ 3 dzieci jest w trakcie diagnozy. W tej samej grupie 8 dzieci przejawiało zachowania aspołeczne /wagary, ucieczki, palenie papierosów ,konflikty z prawem/

W placówce obowiązują następujące dokumenty: karta przyjęcia, karta pobytu dziecka oraz indywidualny program korekcyjny.

W 2015 roku rozpoczęła się realizacja przewidzianego na dwa lata programu „Chcę być zdrowy i żyć w zdrowym środowisku”, którego celem jest poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zarówno rodzinnym, jak i rówieśniczym i szkolnym. Program zakłada pracę nad zdrowiem fizycznym i psychicznym podopiecznych.

W obszarze zdrowia fizycznego zajęcia dotyczyły następujących bloków tematycznych:

- zdrowie fizyczne dzieci,
- nawyki higieniczno – kulturalne podopiecznych,
- bezpieczeństwo własne i innych,
- zajęcia rekreacyjno – sportowe,
- profilaktyka uzależnień.

Wśród bloków tematycznych obejmujących zdrowie psychiczne pojawiły się:

- komunikacja interpersonalna,
- samoświadomość emocjonalna,
- asertywność,
- radzenie sobie ze stresem,
- budowanie pozytywnego obrazu samego siebie,
- trening zastępowania agresji.

Realizacja różnorodnych zajęć zgodnych z tematyką programu miała za zadanie osiągnięcie poszczególnych celów szczegółowych dotyczących każdego z wymienionych wyżej bloków.

Osiągnięte rezultaty zostały opracowane w oparciu o obserwację podopiecznych zarówno podczas codziennego funkcjonowania w Placówce, jak również podczas pobytu na koloniach, oraz organizowanych wyjściach grupowych. Nieodłączną

metodą badawczą była także analiza dokumentacji prowadzonej systematycznie dla każdego z podopiecznych. Szczególnie pomocne okazały się być indywidualne programy korekcyjne tworzone przez wychowawców oraz karty pobytu dzieci. Do stałego harmonogramu zajęć dołączyły również zajęcia taneczne, kulinarne, dietetyczne, krawieckie i relaksacyjne.

Podczas ferii zimowych zorganizowano półkolonie ze specjalnym programem oraz wycieczkami.

W okresie letnich wakacji zostały zorganizowane kolonie i półkolonie. Na kolonie letnie z obu placówek wyjechało 30 dzieci w wieku 5 – 16 lat. Uczestnikami wyjazdu byli wychowankowie wymagający wzmożonych oddziaływań wychowawczych oraz aktywnie uczestniczących w zajęciach SPWD w czasie całego roku szkolnego. W trakcie pobytu realizowano cele związane z redukcją stresu i kształtowaniem umiejętności relaksacji, wizualizacji, życia w zgodzie ze sobą. Podczas kolonii dzieci korzystały z kąpeli w rzece, plażowania oraz gier i zabaw na świeżym powietrzu. Zorganizowana została również wycieczka autokarowa do Rabkolandu oraz wyjazd kolejką linową na górę Tobołów. Kolonie odbyły się w terminie 10-19 lipca 2015r a ich koszt wyniósł 18 420 zł. W miesiącu sierpniu w ramach półkolonii podopieczni uczestniczyli dwukrotnie w wyjściu do kina.

W grudniu z okazji św. Mikołaja i świąt Bożego Narodzenia przygotowane zostały upominki dla wszystkich wychowanków oraz uroczyste spotkanie wigilijne z posiłkiem. Koszt paczek mikołajowych wyniósł 750 zł., paczek świątecznych 1250zł a posiłku wigilijnego 1200 zł. , co stanowi łączną kwotę 3200 zł.

Od stycznia do grudnia w placówce przy ul. Batorego wydano 7102 porcji posiłku na kwotę 14204 zł., a w placówce przy ul. Katowickiej 4632 porcji na kwotę 9384 zł.

Stan zatrudnienia w placówce przedstawiał się następująco; kierownik. 4 wychowawców w pełnym wymiarze etatu, psycholog w wymiarze ½ etatu. W ramach prac społecznie użytecznych zatrudniano 3 osoby

2. Noclegownia Miejska

Noclegownia Miejska w Tychach jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach, która realizuje zadanie gminy o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, a mianowicie udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Placówka udziela pomocy osobom bezdomnym w postaci zakwaterowania i jednego ciepłego posiłku dziennie na podstawie decyzji administracyjnej oraz pomocy doraźnej w postaci udzielenia schronienia i posiłku do 3 dni bez wydawania decyzji administracyjnej. W pierwszym przypadku pomoc kierowana jest do osób bezdomnych posiadających ostatni stały adres zamieszkania na terenie miasta Tychy. W miarę możliwości ośrodka z pomocy placówki mogą korzystać osoby spoza gminy. Druga forma pomocy jest kierowana w szczególności do osób, które wymagają chwilowej pomocy ze względu na warunki atmosferyczne, posiadają inną właściwość miejscową w rozumieniu art. 101 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, czy też zostały przywiezione interwencyjnie przez Policję lub Straż Miejską.

Za osobę bezdomną w rozumieniu art. 6 pkt. 8 ustawy o pomocy społecznej uważa się osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Noclegownia Miejska w Tychach dysponuje od 2014 roku 61 stacjonarnymi miejscami noclegowymi oraz 30 miejscami doraźnymi w postaci łóżek polowych wraz z kompletami pościelowymi. Ośrodek jest w stanie pomieścić łącznie ok 90 osób bezdomnych. W 2015 roku wszystkim osobom bezdomnym zgłaszającym się do placówki udzielono pomocy w Noclegowni przy ul. Mikołowskiej 122. Z uwagi na wystarczającą liczbę miejsc nie został uruchomiony dodatkowy punkt noclegowy, który jest co roku wyznaczany na prośbę ośrodka przez Wydział Lokalowy Urzędu Miasta w Tychach w celu zabezpieczenia miejsc noclegowych wszystkim potrzebującym w okresie zimowym.

W 2015 roku Noclegownia Miejska w Tychach udzieliła pomocy 223 osobom bezdomnym. Wśród tych osób 141 przebywało w placówce na podstawie decyzji administracyjnej, w tym 2 spoza gminy Tychy. Z pomocy doraźnej w 2015 roku skorzystały 82 osoby, z czego 29 spoza gminy.

Podstawowym zadaniem placówki jest ochrona zdrowia i życia osób bezdomnych znajdujących się na terenie gminy. Oprócz świadczenia w postaci zakwaterowania i jednego ciepłego posiłku dziennie osoby przebywające w noclegowni korzystają z innych form pomocy świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach. W 2015 r. zasiłek stały pobierało 36 osób. Przyznano 65 świadczeń w postaci zasiłku celowego, wypłacanego w szczególności na pokrycie kosztów lekarstw i leczenia, zakup obuwia, bielizny osobistej lub środków higieny osobistej oraz na zdjęcia do dowodu osobistego. W 2015 r. przyznano także 46 razy zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności lub bezrobocia. Klientom Noclegowni Miejskiej w Tychach przyznano w 2015 r. 25 razy pomoc w postaci prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Własne świadczenia w postaci emerytury lub renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych otrzymywało 19 osób.

Głównym celem pracy socjalnej z osobami bezdomnymi jest mobilizowanie ich do podejmowania działań, mających na celu usamodzielnienie się i powrót do pełnienia podstawowych ról społecznych. Dotyczy to przede wszystkim osób zdrowych w wieku produkcyjnym. Monitorowane są ich kontakty z Powiatowym Urzędem Pracy w Tychach oraz inne formy i sposoby poszukiwania pracy. Osoby mogą uzyskać również pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania, w znalezieniu kwatery lub pokoju do wynajęcia.

Kolejnym rodzajem pracy socjalnej kierowanej do osób bezdomnych jest praca z osobami długotrwale chorymi i niepełnosprawnymi. Osoby te uzyskują pomoc w kontaktach ze służbą zdrowia. Są w tym zakresie umawiane na wizyty lekarskie, w razie potrzeby uzyskują możliwość transportu do przychodni lub szpitala, w przypadku osób niesamodzielnych wizyty odbywają się w obecności pracownika socjalnego lub opiekuna. Monitorowane są stałe kontakty z poradniami specjalistycznymi, zażywanie lekarstw oraz systematyczne leczenie. Klienci otrzymują także pomoc w zakresie pielęgnacji, utrzymania higieny, sporządzaniu

posiłków, robieniu zakupów a także w odtworzeniu dowodu osobistego, czy karty ubezpieczenia zdrowotnego. Osoby wymagające stałej opieki, której placówka nie jest w stanie zapewnić kierowane są do domów pomocy społecznej.

W ubiegłym roku wśród klientów noclegowni 21 osób podejmowało pracę zarobkową, 4 osoby były objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Tychach. W 2015 roku 3 osoby otrzymały lokal mieszkalny z zasobów komunalnych, a 6 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej.

Osoby których dochód przekracza kryterium dochodowe partycypują w kosztach schronienia i wyżywienia w placówce. Dzienny koszt wyżywienia ustala się na poziomie 50% kosztów całodziennego wyżywienia w Dziennym Domu Pomocy Społecznej „Wrzos”. W 2015 roku dzienny koszt posiłku wynosił 4,75 zł/dzień. Koszt pobytu jednej osoby wynosił 34,00zł/dzień. Łączny koszt schronienia wynosił w 2015 roku 38,75 zł Opłata za ponoszenie kosztów korzystania z noclegowni ustalana jest zgodnie z uchwałą NR XXIII/506/12 Rady Miasta Tychy z dnia 25 października 2012 r. i określona na podstawie kalkulacji rzeczywistych kosztów miejsca noclegowego w Noclegowni Miejskiej w Tychach za rok ubiegły. Szczegółowe koszty pobytu określone są na podstawie kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Koszt pobytu osoby spoza gminy, na podstawie decyzji administracyjnej wynosił w 2015 roku 39,00 zł/ dzień. W ubiegłym roku osobodzień w Noclegowni Miejskiej wyniósł 23 263 zł.

W 2015 roku w Noclegowni Miejskiej wymieniono częściowo meble, zakupione zostały nowe szafy oraz komoda. W placówce pomalowane zostały ściany na salach, w korytarzu oraz pomieszczeniach biurowych. Zostały zabezpieczone zapasy żywności, koców oraz bielizny pościelowej na sezon zimowy 2015/16. W 2015 roku dwukrotnie przeprowadzono dezynsekcje noclegowni.

W placówce przygotowano świąteczne posiłki z okazji Świąt Wielkanocnych oraz świąt Bożego Narodzenia, z których skorzystały osoby samotne i potrzebujące z terenu miasta oraz bezdomni przebywający w Noclegowni.

3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Tychach udzielana jest kompleksowa specjalistyczna pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie.

Pomoc Ośrodka skierowana jest do osób, które są członkami rodzin z problemem przemocy domowej i samodzielnie nie radzą sobie z tą sytuacją i potrzebują czyjegoes wsparcia. Podstawowym celem jest:

- zapobieganie i powstrzymanie przemocy w rodzinie
- zapewnienie bezpieczeństwa osobom poszkodowanym
- łagodzenie skutków przemocy i rozwiązywania problemów wtórnych, związanych z dezorganizacją życia rodzinnego i osobistego

Ośrodek dysponuje:

- Hostelem z 30 miejscami noclegowymi, dla osób, których pozostanie w środowisku rodzinnym jest zagrażające życiu i zdrowiu, ze względu na doświadczanie przemocy. Hostel oferuje jeden gorący posiłek (w Dziennym Domu Pomocy Społecznej „Wrzos”) z możliwością przygotowania pozostałych posiłków w aneksie kuchennym Ośrodka.
- Mieszkaniem chronionym dla mieszkanki hostelu, które podczas pobytu w hostelu podjęły współpracę z pracownikami Ośrodka, doprowadziły do złagodzenia swojej sytuacji kryzysowej i są gotowe podjąć samodzielne funkcjonowanie w środowisku. Osoby te jednak nie posiadają mieszkania, a posiadają własne, stałe źródło utrzymania i złożyły w niosek o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów komunalnych miasta Tychy.

W 2015 roku w hostelu Ośrodka realizowany był indywidualny program wsparcia dla 74 mieszkanki hostelu poprzez udzielanie pomocy psychologicznej i socjalnej, opracowanie diagnozy problemu i indywidualnego planu pomocy, prowadzenie krótkoterminowej terapii indywidualnej, prowadzenie grup wsparcia, konsultacji wychowawczych, programu profilaktycznego.

Dla mieszkanek hostelu przeprowadzono następujące zajęcia:
prowadzone przez personel Ośrodka:

- Społeczność - 105 spotkań
- Trening umiejętności psychospołecznych, nakierowane na uzyskanie różnych umiejętności i uwzględniające problemy, jakie zostały zidentyfikowane u mieszkanek (np. radzenia sobie ze stresem, asertywnego zachowania i ochrony siebie, rozwiązywania konfliktów drogą negocjacji, poprawnego i skutecznego porozumiewania się, autoprezentacji, kompetencji osobistych i społecznych, poruszania się na rynku pracy) - 30 spotkań
- Dyskusyjny klub edukacyjno-filmowy - 21 spotkań
- Psychoedukacja nt. przemocy – dla 14 kobiet
- Klub dla mam - zajęcia podnoszące kompetencje wychowawcze mieszkanek, prowadzony w oparciu o program „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” - 12 spotkań
- Treningi czystości – 82 spotkania
- Warsztaty kulinarne – 7 spotkań
- Pomoc w lekcjach – 13 spotkań
- Nauka języka włoskiego „AGNESE – OIK’owe Centrum JĘZYKOWE” – 4 spotkania

oraz prowadzone przez zaproszonych gości - wolontariuszy:

- Warsztat kosmetyczny - 1 spotkanie
- Szkolenie z pierwszej pomocy - 1 spotkanie
- Zajęcia edukacyjne dotyczące problemu nadużywania i uzależnienia od alkoholu, współuzależnienia i dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym – 3 spotkania
- Sesja zdjęciowa z okazji Dnia Dziecka oraz Dnia Matki - 1 spotkanie

W 2015 rok do Ośrodka Interwencji Kryzysowej przyjęto 59 kobiet, 1 mężczyznę i 29 dzieci.

Z doraźnego schronienia w hostelu skorzystało 5 kobiet i 2 dzieci, tj.:

- z powodu przemocy domowej 3 kobiety i 2 dzieci
- z powodu bezdomności 2 kobiety

Z tymczasowego schronienia w hostelu skorzystało 50 kobiet i 24 dzieci, tj.:

- z powodu przemocy domowej 14 kobiet, 14 dzieci
- z powodu bezdomności 36 kobiet i 10 dzieci

Dla tych osób zapewniono w hostelu:

- jeden gorący posiłek - wydany w Dziennym Domu Pomocy Społecznej „Wrzos”
- możliwość przygotowania pozostałych posiłków

Z uwagi na bardzo trudną sytuację życiową z tymczasowego schronienia w mieszkaniach chronionych skorzystały 4 kobiety i 4 dzieci, tj.:

- z powodu przemocy domowej 1 kobietę i 1 mężczyznę
- z powodu bezdomności 3 kobiety i 3 dzieci.

W 2015 roku w Ośrodku Interwencji Kryzysowej dla mieszkańców miasta udzielana była następująca pomoc:

Doraźne wsparcie psychologiczne

- 2 interwencje na miejscu zdarzenia – 10 osób – 2 rodziny
- 95 konsultacji – 91 mieszkańców miasta

Doraźne wsparcie socjalne

- 1 interwencja na miejscu zdarzenia - 2 osoby - 1 rodzina
- 32 konsultacje - 32 mieszkańców miasta

Działania post-interwencyjne i z elementami psychoterapii

- dla mieszkańców miasta - 243 spotkania

Psychoedukacja dla mieszkank miasta

- Grupa psychoedukacyjna dla kobiet doświadczających przemocy: „razem poMOC” - 11 spotkań - 9 osób

Osoby doświadczające przemocy przygotowywane były również przez personel Ośrodka do uczestnictwa w procedurach prawnych (przygotowanie do zeznań, przesłuchań itp.).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS w Tychach zatrudnia personel o kwalifikacjach pozwalających realizować działania w zakresie optymalnym lub współpracuje ze specjalistami o wymaganych kwalifikacjach. Specjaliści pracują: od poniedziałku do czwartku od 7.00 do 17.00, a w piątki od 7.00 do 15.00. W celu ustalenia terminu zaleca się kontakt telefoniczny lub osobisty.

Personel instytucji:

przeprowadził:

- szkolenie „Procedura Niebieskie Karty w placówkach ochrony zdrowia” – 3 spotkania – 80 osób
- wykład dla pedagogów szkół ponadgimnazjalnych i pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – 1 spotkanie – 19 osób

Tyską Niebieską Liniją (32 322 70 04), działa w ramach funduszy otrzymanych z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych UM w Tychach:

- udzielono 55 porad telefonicznych

Głównym problemem zgłaszanym przez osoby dzwoniące była przemoc w rodzinie oraz uzależnienie od alkoholu. Najczęściej kontaktowały się osoby doświadczające przemocy oraz świadkowie przemocy. W 80% przypadków konsultacje miały charakter informacyjno – wspierający. Zainteresowani chcieli uzyskać informację o możliwych działaniach w zakresie własnych problemów oraz o miejscach, w których mogliby skorzystać ze specjalistycznej pomocy. Klientami telefonu w przeważającej części (74%) były kobiety, dzwoniące w godzinach popołudniowych (56%). Mężczyźni stanowili 20% wszystkich rozmów. Formuła telefonu ma charakter poufny, dlatego duża liczba dzwoniących zachowywała anonimowość.

współpracował z wolontariuszami:

- pedagog - 40 spotkań - 86 h (sierpień -grudzień)
- psycholog - 9 spotkań - 14 h (wrzesień - grudzień)

W okresie sprawozdawczym wsparcie i pomoc na rzecz Ośrodka i jego mieszkańców zaoferowały osoby i instytucje:

- Szlachetna Paczka – 3 osoby
- Nexteer Automotive Poland Sp. z o.o.:
 - paczki dla 16 kobiet i 10 dzieci
 - łóżeczka dziecięce
 - biurka
 - gry planszowe
- Anma Studio Agencja Foto-video – fotoreportaż Ośrodka oraz sesja zdjęciowa dla mieszkanki i jej dzieci
- Studenci Akademii Medycznej w Katowicach – produkty spożywcze
- Dariusz Cisowski Nieruchomości „Nobiles” - drukarka
- I2 Analytical Limited Sp. z o.o. oddział w Polsce – produkty spożywcze
- anonimowi darczyńcy

4. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Działa w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wsparcie realizowane jest poprzez indywidualny plan postępowania wspierająco – aktywizującego, ustalane wspólnie przez zespół wspierająco aktywizujący i konkretnego uczestnika. Indywidualny plan dostosowany jest do możliwości konkretnego uczestnika i zawiera m.in. różnego rodzaju treningi (higieniczny, dbałości o wygląd, gospodarowania własnymi środkami, umiejętności interpersonalnych), poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, zajęcia ruchowe, systematyczne wizyty lekarskie. Celem tych działań jest proces usamodzielnienia tj. podnoszenie poziomu umiejętności społecznych

umożliwiających nawiązanie satysfakcjonujących relacji z otoczeniem, a docelowo podjęcie zatrudnienia.

Z usług placówki mogą korzystać osoby posiadające stały lub czasowy pobyt na terenie gminy Tychy skierowane przez lekarza - psychiatrę lub pracownika socjalnego pierwszego kontaktu, bądź też zgłaszające się bezpośrednio do placówki.

Korzystanie z usług jest świadczeniem okresowym pomocy społecznej i wymaga przeprowadzenia procedur przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej tj. przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej określającej czas i zakres świadczonych usług, wysokość odpłatności za pobyt oraz przyznającą posiłki (zgodnie z zasadami obowiązującymi w gminie). Placówka posiada możliwość dowozu uczestników na zajęcia własnym środkiem transportu (bus ośmioosobowy).

Łącznie w 2015 roku z usług skorzystało 31 osób. Średnia roczna obecność wynosiła 14 osób/dzień przy wykorzystaniu miejsc (norma 20) 100%. W roku 2015 11 osób rozpoczęło uczęszczanie do ośrodka a 8 osób zakończyło: 2 osoby podjęły pracę, 1 osoba zmarła 2 osoby uzyskały miejsce w DPS, a 3 osoby zakończyła swój pobyt z powodu podjęcia leczenia w szpitalu. Na dzień 31.12.2015r. w zajęciach ŚDS pozostają 23 osoby.

Dom zapewnia wyżywienie dla uczestników, które na podstawie zawartego porozumienia dowożone jest z DDPS „Wrzos”. Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 09.12.2010 w sprawie Środowiskowych Domów Samopomocy (Dz.U. Nr 238 poz. 1586 z 2010 r.). Wyżywienie dla osób uczestniczących nie jest finansowane z budżetu ŚDS.

Formy pracy wykorzystywane w ŚDS: psychoedukacja, arteterapia, biblioterapia, zajęcia ruchowe, muzykoterapia, treningi behawioralne: lekowy, komunikacji, higieniczny, budżetowy, kulinarny, poszukiwania pracy, relaksacyjny, ergoterapia, kącik komputerowy, terapia zajęciowa, pomoc psychologiczna, konsultacje lekarskie.

Środowiskowa działalność placówki:

- Konsultacje dla pracowników socjalnych z rejonu~ 50 konsultacji
- Psychoedukacja rodzin (3 czwartek miesiąca – średnio 4 rodziny)
- Monitorowanie efektów po zakończeniu cyklu wsparcia – 30 konsultacji
- Klub Amigo – każdy czwartek od 14.30 do 17.30
- Współpraca z rodzinami, opiekunami, bliskimi osób uczestniczących w rehabilitacji, Poradniami Zdrowia Psychicznego na terenie Tychów, Szpitalami i Oddziałami Psychiatrycznymi, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym w Tychach, Pogotowiem Ratunkowym, Centrum Integracji Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji – 1 raz w tygodniu zajęcia na basenie, Miejskim Centrum Kultury – 1 raz w tygodniu zajęcia arteterapii na terenie Klubu Wilkowyje

Organizowanie imprez rekreacyjno-kulturalnych:

- grill integracyjny byłych i obecnych uczestników
- imprezy okolicznościowe – Wigilia, andrzejki, spotkanie karnawałowe
- wycieczki – do Cieszyna, muzeum miniatur, wyjazdy rekreacyjne nad Jezioro Paprocańskie
- udział w Tyskich Spotkaniach Teatralnych

III. Dział Świadczeń Rodzinnych

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych zajmuje się realizacją 3 ustaw tj.: ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 roku poz. 114 ze zm.), ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Z 2015 roku poz. 859) oraz ustawą z dnia 4 kwietnia o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z dnia 30.04.2014 poz. 567) .Funkcjonujący aktualnie system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. i jest zadaniem zleconym gminie.

Świadczenia rodzinne są obligatoryjnymi świadczeniami udzielanymi na roczne okresy zasiłkowe trwające od 1 listopada do 31 października następnego roku. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674,- zł. (wzrost kryterium dochodowego o 14,8 %).W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie przekracza kwoty 764 ,- zł. (wzrost kryterium dochodowego o 13 %).

1. Rodzaje świadczeń.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom do ukończenia 18 roku życia lub 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 89,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 118,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 129,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.

- zasiłek pielęgnacyjny - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153 zł miesięcznie.
- świadczenie pielęgnacyjne - przysługuje dla rodzica opiekującego się dzieckiem niepełnosprawnym, z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Wysokość świadczenia wynosiła do 31 grudnia 2015 roku 1.200,- zł.
- specjalny zasiłek opiekuńczy - przysługuje osobom którzy rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i ciąży na nich obowiązek alimentacyjny, w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek przysługuje jeżeli łączny dochód rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 764 ,- zł.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. - kryterium dochodowe wynosi 1922 zł,-

Dane statystyczne za rok 2014 :

- roczna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych – 12.591.647,- zł
- kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 3.642.773- zł,
- ilość rodzin pobierających świadczenia rodzinne - 3.232
- ilość rodzin pobierających świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego – 900

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

Kwota roczna wypłaconych zasiłków rodzinnych - 2.840.230, zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z określonych tytułów.

W 2015 roku wypłacono następujące ilości poszczególnych dodatków:

- urodzenia dziecka (1000 zł na dziecko, zgodnie z zapisami ustawy, jest to świadczenie jednorazowe); jednak dla mieszkańców gminy Tychy od 31 marca 2006 r. wynosi on 1500 zł (500 zł pokrywane ze środków własnych gminy, zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Nr 0150/XLII/797/06 z dnia

26 stycznia 2006r. w sprawie podniesienia kwot dodatków do zasiłku rodzinnego) – dla 172 dzieci, kwota 172.000,- zł (oraz 86.000- zł ze środków gminy).

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla 55 osób, kwota roczna 267.987- zł. (świadczenie przysługuje w wysokości 400 zł miesięcznie wypłacane przez 24 miesiące, obowiązuje kryterium dochodowe 674 zł na osobę w rodzinie, bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego wnioskodawca musi pozostawać w stosunku pracy przez okres 6 miesięcy oraz posiadać zgodę pracodawcy na urlop wychowawczy).
- samotnego wychowywania dziecka dla 180 osób, kwota 367.775 zł. (przysługuje w wysokości 170 ,- zł miesięcznie na dziecko nie więcej niż 340 zł na wszystkie dzieci, obowiązuje kryterium dochodowe 674,- zł na osobę w rodzinie,).
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla 273 osób na kwotę 403.340,- zł. (dodatek przysługuje w wysokości 80,- zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego, obowiązuje kryterium dochodowe 674,- zł na osobę w rodzinie).
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla 194 osób na kwotę 175.280,- zł. (dodatek w wysokości 60 ,- zł do 5 roku życia i 80,- zł na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia, obowiązuje kryterium dochodowe 764,- zł na osobę w rodzinie oraz posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności dziecka).
- rozpoczęcia roku szkolnego dla 1700 dzieci , na kwotę 170.000,-zł. (dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego w wysokości 100,- zł, obowiązuje kryterium dochodowe 674,- zł na osobę w rodzinie).
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - na zamieszkanie dla 33 dzieci , na kwotę 23.642- zł. (dodatek wynosi 90,- zł na dziecko, jeżeli uczy się w szkole ponadgimnazjalnej lub szkole artystycznej w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, obowiązuje kryterium dochodowe 674,- zł na osobę w rodzinie).

Korzystanie z dodatków uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku

rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych

warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można

pobierać kilka rodzajów dodatków.

Świadczenia opiekuńcze:

- świadczenie pielęgnacyjne przeznaczone w szczególności dla rodzica opiekującego się dzieckiem niepełnosprawnym, z tytułu nie podejmowania lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dla 251 osób, na kwotę 3.628.573,- zł. (przy świadczeniu pielęgnacyjnym nie obowiązuje kryterium dochodowe, wymagane jest orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji. Nie obowiązuje kryterium dochodowe).
- zasiłek pielęgnacyjny dla osób niepełnosprawnych – dla 2.141 osób, na kwotę 3.932.258,- zł.(przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i osobie która ukończyła 75 lat, nie obowiązuje kryterium dochodowe).
- specjalny zasiłek opiekuńczy przeznaczony dla osoby z rodziny, która opiekuje się osobą niepełnosprawną i rezygnuje z zatrudnienia – dla 14 osób na kwotę 87.880,- zł. obowiązuje kryterium dochodowe w wysokości 764 ,- zł na osobę w rodzinie, świadczenie jest przyznawane w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze

wskazaniemi: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł, popularnie nazywana „becikowym”, dla 949 dzieci, na kwotę 949.000 zł.

Ustawą z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz .U. z dnia 15 listopada 2012 r. poz. 1255) zostało wprowadzone kryterium dochodowe w wysokości 1.922,- zł do przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzeniem się dziecka:

Ustawą z dnia 4 kwietnia 2013 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, Dz. U 2014 r. poz. 567, został wprowadzony zasiłek dla opiekuna dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Uprawnionych do zasiłku w 2015 roku było 47 osób na kwotę 294.094 ,- zł. Wysokość świadczenia wynosi 520,- zł i jest wypłacana na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Fundusz alimentacyjny.

W dniu 1 października weszła w życie ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W myśl ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przysługują na każde dziecko uprawnione do tego świadczenia, na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna (całkowicie lub w części) może otrzymać świadczenie, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy 725 zł.

W 2015 r. wypłacono z funduszu alimentacyjnego 9.711 świadczeń (średnio w miesiącu 809 świadczeń).

Dłużnicy alimentacyjni zobowiązani są do zwrotu organowi wypłacającemu świadczenia, należności z tego tytułu. Wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone są działania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, celem wyegzekwowania należności. W 2015 r. łączna kwota wpłat do Funduszu Alimentacyjnego od komorników i dłużników, która wpłynęła na konto MOPS w Tychach wyniosła 655.257 zł. Spośród przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych około 63 % wymagało skierowania do Powiatowego Urzędu Pracy, o aktywizację zawodową dłużnika z uwagi na brak pracy i wynikającą z tego niemożność wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego. Stan zadłużenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2015 r. wynosi 22.172.134 zł. Do Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A zostało wpisanych 1064 osób (w tym dłużnicy z zaliczki alimentacyjnej). Każdego roku przybywa kilkudziesięciu nowych dłużników alimentacyjnych, obecnie baza danych liczy 1246 osób.

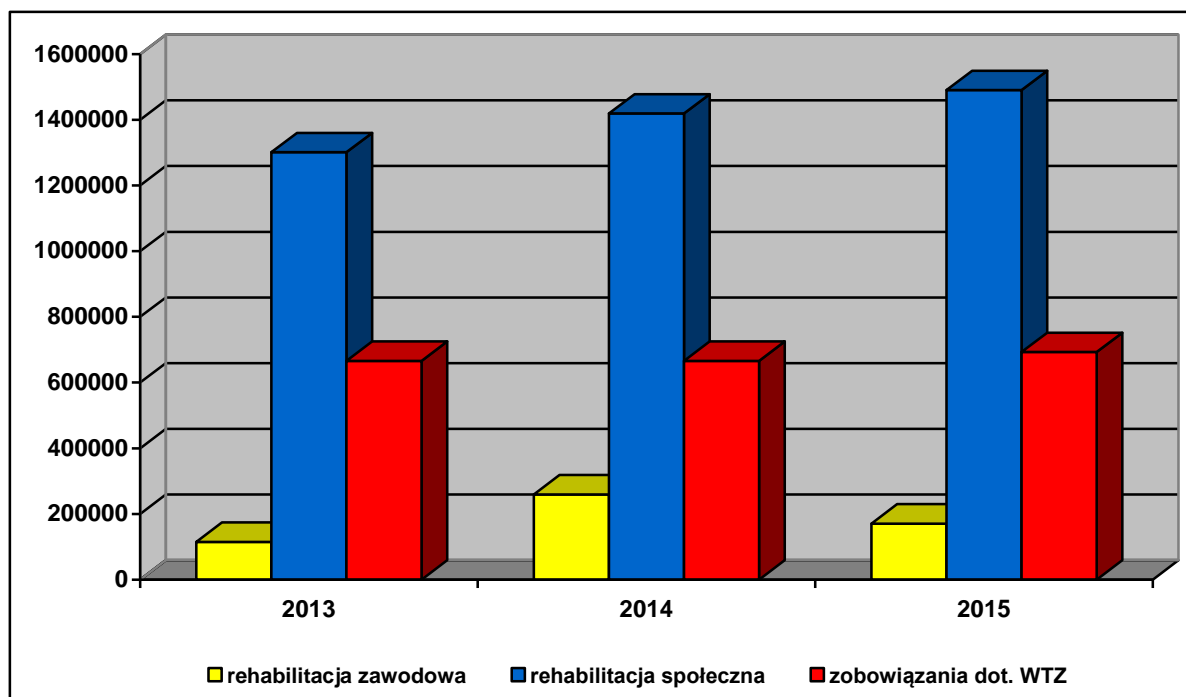
IV. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.

Wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych regulowane jest ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku „o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2010 Nr 214, poz. 1407 ze zm.).

Wysokość środków finansowych otrzymanych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych w 2015 roku.

Realizacja zadań następuje na podstawie planu finansowego, przekazywanego corocznie przez Zarząd PFRON. Na podstawie otrzymanej informacji o wysokości środków, Rada Miasta Tychy w drodze uchwały, przydziela fundusze na poszczególne zadania. Za wykonanie zadań zgodnie z ww. uchwałą odpowiedzialny jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach w zakresie rehabilitacji społecznej oraz Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach w zakresie rehabilitacji zawodowej.

Wykres nr.5 Środki PFRON przeznaczone dla Miasta Tychy na rehabilitację społeczną i zawodową w latach 2013– 2015

W 2015 r. Tychy otrzymały na realizację zadań zleconych przez PFRON 1.666,069 zł t.j. o 16.532 zł mniej niż w 2014 r. i o 245.975 zł więcej niż w 2013 r.

Ogólna wysokość środków PFRON przeznaczonych dla powiatu była dzielona na rehabilitację:

- zawodową – ok. 10,5 % budżetu PFRON
- społeczną – ok. 89,5 % budżetu PFRON (w tym również zobowiązania dot. WTZ).

Wykorzystanie środków funduszu w ramach rehabilitacji zawodowej.

Zadania związane z rehabilitacją zawodową, są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach, natomiast MOPS w Tychach będąc dysponentem konta pełni tu rolę płatnika.

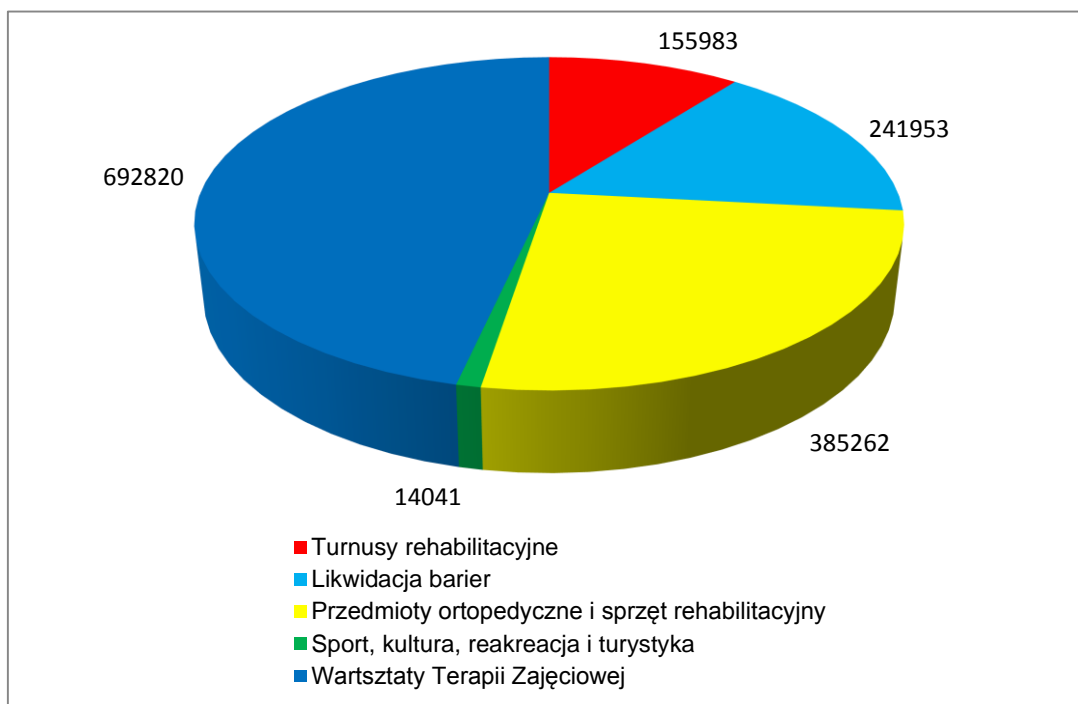
W 2015 roku PUP w Tychach wydatkował kwotę 170.806 zł na następujące zadania:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy – wydano 106.514 zł.
- finansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy – wydano 6.918 zł.
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i pozostających w zatrudnieniu – wydano 18.561 zł.
- jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej – wydano 37.000 zł
- zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy – wydano 1.813 zł

Wykorzystanie środków funduszu w ramach rehabilitacji społecznej.

W 2015 roku MOPS w Tychach wydatkował na zadania związane z rehabilitacją społeczną kwotę 1.490,059 zł.

Wykres nr 6 Wykorzystanie środków PFRON w ramach rehabilitacji społecznej w 2015 roku.

W ramach rehabilitacji społecznej najwięcej środków przeznaczono na dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności, podnoszenie umiejętności społecznych oraz pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

W roku 2015 w ramach tego programu o dofinansowanie ubiegały się 386 osoby wraz z opiekunami. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe, przyznano dofinansowanie 182 osobom, z czego wypłacono kwotę 155.983 zł dla 161 beneficjentów. Z tej formy pomocy skorzystało 49 dzieci wraz z opiekunami na sumę 57.646 zł. W roku 2015 na turnusy rehabilitacyjne wydano o 40.769 zł mniej niż rok wcześniej i o 15.566 zł więcej niż dwa lata wcześniej. W pierwszej kolejności

dofinansowania były przyznawane osobom, które do tej pory nie uzyskały pomocy na ten cel, posiadającym orzeczenie o znacznym, umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz niepełnosprawnym dzieciom wraz z opiekunami. Średnia wysokość wypłaconego dofinansowania do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym w przeliczeniu na jedną osobę wynosiła około 968 zł.

Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych) na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlane i instalacyjne mające na celu dostosowanie mieszkania dla indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej, np. zamiana wanny na prysznic, wybudowanie podjazdu itp. Natomiast likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych polega na pomocy w zakupie wszelkich przedmiotów i urządzeń technicznych, które wpływają na samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w najbliższym otoczeniu i w społeczeństwie np. sprzętu z interfejsem dźwiękowym, łóżek rehabilitacyjnych, schodolazów czy specjalistycznych przyrządów optycznych.

W okresie od I do XII 2015r. zawarto 34 umowy na kwotę 265.140 zł, wypłacono dofinansowanie w wysokości 241.953 zł dla 34 osób (w tym 39.528 zł dla 6 dzieci niepełnosprawnych). Z ogólnej liczby zrealizowano: 19 wniosków z zakresu likwidacji barier architektonicznych na kwotę 187.876 zł, 2 wnioski z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się na kwotę 3.600 zł oraz 13 wniosków z zakresu likwidacji barier technicznych na kwotę 50.477 zł. Standardowe dofinansowanie wynosiło: w przypadku barier architektonicznych 80% wartości inwestycji, barier technicznych 70 % ceny przedmiotu, natomiast z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się 95% wartości sprzętu. Na powyższy cel wydatkowano o 48.965 zł więcej w stosunku do roku 2014 roku oraz o 31.339 więcej niż w roku 2013 roku.

Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze jest to program, w ramach, którego osoby niepełnosprawne mogą uzyskać dotację do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ujętych w wykazie Ministra Zdrowia, na które przyznane jest dofinansowanie z Narodowego Funduszu Zdrowia (np. aparaty słuchowe, wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne).

W 2015 r. wypłacono dofinansowanie w łącznej kwocie 385.262 zł dla 617 osób niepełnosprawnych (w tym dla 80 dzieci na kwotę 79.487 zł), co daje średnio 624 zł na osobę.

Dodatkowo w ramach tych samych środków realizowany jest program dofinansowania do zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny. Jest to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania. Nie może to być sprzęt leczniczy.

W roku sprawozdawczym 2015 z powodu ograniczonych środków finansowych powyższy program nie został uruchomiony.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zadanie to obejmuje dofinansowanie na wniosek osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, działających od minimum 2 lat na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacji imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym lub turystycznym. Na podstawie zawartych umów w 2015 roku dofinansowano 6 imprez na kwotę 14.041 zł. Łącznie we wszystkich dofinansowanych imprezach uczestniczyło 208 osób niepełnosprawnych wraz z niezbędnymi opiekunami. Średni koszt jednej imprezy wyniósł 2.340 zł.

Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztaty służą ogólnemu usprawnieniu, rozwijaniu umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz wyrobieniu zaradności osobistej, a także przygotowują do życia w środowisku społecznym.

W Tychach funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, w którym dofinansowaniem objętych jest 45 uczestników. W 2015 r. ogólny koszt funkcjonowania warsztatu wyniósł 769.800 zł, w tym zgodnie z obowiązującymi przepisami 90% (tj. 692.820 zł) zostało pokryte ze środków PFRON. Pozostałe koszty pokrywały powiaty, których mieszkańcy są uczestnikami WTZ.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W dniu 1 lutego 2011 roku Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Prezes Zarządu Związków Powiatów Polskich podpisali Porozumienie dotyczące współpracy w zakresie wspólnych działań samorządów powiatowych na rzecz realizacji karty praw osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej. Współpraca między stronami Porozumienia ma na celu wzmocnienie i usprawnienie współpracy z samorządami powiatowymi oraz wsparcie samorządów w podejmowanych przez nie działaniach na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej, w jak najszerszym zakresie.

Program "Aktywny samorząd" jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych, umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Dnia 22 czerwca 2012 roku na mocy Porozumienia z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Miasto Tychy podjęło się realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób fizycznych. Dotyczyły likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, przede wszystkim preferowani byli

studenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, a także niepełnosprawni aktywni zawodowo i posiadający znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Moduł I- likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

W ramach uruchomionych przez PFRON obszarów wsparcia w 2015 roku, łącznie w module I złożono 8 wniosków, spośród których zawarto umowy i wypłacono środki 7 osobom. Wśród obszarów wsparcia, które zostały uruchomione w powyższym zakresie znalazła się pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej wózka o napędzie elektrycznym (obszar C2). Z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba na kwotę 2.000 zł. Kolejnym obszarem było dofinansowanie do pomocy w zakupie nowoczesnej protezy kończyny (obszar C3), zainteresowaną tą formą wsparcia była 1 osoba, jednak wniosek został zweryfikowany negatywnie.

O dofinansowanie do pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej nowoczesnej protezy (obszar C4) ubiegała się jedna osoba, na rzecz której wypłacono dofinansowanie w kwocie 4.200 zł. Największym zainteresowaniem cieszył się program dofinansowania do pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. W tym zakresie złożono 5 wniosków i wypłacono dofinansowania na łączną kwotę 6.878,19 zł. Na pozostałe obszary tj. dofinansowanie do pomocy w uzyskaniu prawa jazdy kat. B nie złożono wniosku.

Moduł II- Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W roku 2015 w zakresie pomocy uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym złożono 34 wnioski na łączną kwotę 82823,56 zł, 3 wnioski zostały zweryfikowane negatywnie pod względem formalnym, pozostałym 31 osobom wypłacono dofinansowania na łączną kwotę 61.546,06 zł.

Ogółem w roku 2015 na realizację programu przekazano środki PFRON w wysokości w 94.532,07 zł, wydatkowano 74.624,25 zł, na koszty obsługi 4.128,22 zł - wydatkowano 3.731,21 zł, na promocję programu 619,50 zł - wydatkowano 0 zł, na ewaluację programu 264,75 zł - wydatkowano 0 zł. Reasumując z dofinansowania skorzystało 38 osób niepełnosprawnych.

Dokonując całościowej analizy realizacji programu „Aktywny samorząd” możemy stwierdzić, iż cieszył się on dużą popularnością wśród mieszkańców miasta Tychy. Szczególnie aktywną grupą byli studenci, którzy mieli możliwość otrzymania pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, a także osoby niepełnosprawne, które uzyskały pomoc utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Mając na uwadze sygnalizowane trudności i oczekiwania środowiska osób niepełnosprawnych w dalszym ciągu prowadzony jest dialog z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w celu wypracowania podczas następnych edycji programu optymalnych warunków współpracy z korzyścią dla osób niepełnosprawnych.

V. Programy socjalne współfinansowanie ze środków zewnętrznych

Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie – dotacja z budżetu Wojewody Śląskiego

Program dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany był w okresie od 16.03.2015 r. do 25.05.2015 r. Do udziału w programie skierowano 17 mężczyzn w wieku od 32 do 65 lat. Osoby te zostały skierowane do Zadania przez II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Tychach - 7 osób oraz 5 osób z wyrokiem sądowym.

Skierowanych do zadania zostało 17 osób.

Zakwalifikowanych do zadania zostało 12 osób.

Status materialny:

- bezrobotnych – 3 osoby
- pracujących – 8 osób
- emerytura – 1 osoba

Karalność:

- 3 uczestników jest po leczeniu odwykowym;
- 8 karanych za przemoc wobec rodziny,
- 5 z wyrokiem sądowym.

Celem programu jest zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzących do zatrzymania przemocy oraz ograniczenia zachowań agresywnych w funkcjonowaniu społecznym.

Ogółem z uczestnikami i rodzinami przepracowanych zostało 168 godzin w tym:

- 56 godzin zajęć grupowych
- 18 godzin zajęć indywidualnych i pracy z rodziną
- 18 godzin badań psychologicznych.

Z uwagi na absencję uczestników programu poniżej 65 % ustalonej frekwencji na zajęciach 10 osób ukończyło program z wynikiem pozytywnym.

VI. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 r.

Zadania własne Powiatu

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykon.2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
85201	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	156 732	136 279,28	136 279,28	0,00	0,00
85204	Rodziny zastępcze	2 657 163	2 540 379,88	2 518 779,88	21 600,00	0,00
85219	Dział Pieczy Zastępczej	519 997	511 788,43	511 788,43	0,00	0,00
85219	PFRON 2,5 %	50 250	42 449,57	42 449,57	0,00	0,00
85219	Aktywny Samorząd – obsługa 5 %	8 186	2 803,27	2 803,27	0,00	0,00
85220	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	584 838	564 357,02	562 070,42	2 286,60	40,40
85220	Mieszkania chronione	97 740	88 716,12	88 716,12	0,00	0,00
	Ogółem zadania własne powiatu	4 074 906	3 886 773,57	3 862 886,97	23 886,60	40,40

Zadania zlecone powiatowi

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykon.2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10 152	10 097,00	0,00	10 097,00	55,00
	Ogółem zadania zlecone powiatowi	10 152	10 097,00	0,00	10 097,00	55,00

Zadania powierzone Powiatowi

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykonanie 2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
85204	Rodziny zastępcze	338 026	338 020,51	338 020,51		
85324	PFRON	1 000 180	995 045,27		995 045,27	5 134,73
85324	Warsztaty Terapii Zajęciowej w ramach PFRON	665 820	665 820,00		665 820,00	
85324	Otrzymane środki na obsługę PFRON 2,5 % - odprowadzenie do MOPS	41 650	41 521,63		41 521,63	128,37
81511	Aktywny Samorząd	94 532	78 355,46		78 355,46	16 176,61
	Ogółem zadania powierzone powiatowi	2 140 208	2 118 762,87	338 020,51	1 780 742,36	21 439,71

Zadania zlecone Gminie

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykonanie 2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
85195	Pozostała działalność	21 208	21 208,00	0,00	21 208,00	0,00
85203	Środowiskowy dom Samopomocy	470 087	455 954,00	171 510,62	284 443,38	4 173,62
85212	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – dotacja	18 632 973	18 448 728,84	0,00	18 448 728,84	184 244,16
85212	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – środki gminy	143 859	136 983,27	136 983,27	0,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	132 749	120 753,44	0,00	120 753,44	11 995,56
85219	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przyznane przez sąd	0	0,00	0,00	0,00	0,00
85228	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	231 806	212 190,00	0,00	212 190,00	19 616,00
85278	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	1 900	1 900,00	0,00	1 900,00	0,00
85295	Pozostała działalność świadczenie pielęgnacyjne	5 800	5 800,00	0,00	5 800,00	0,00
	OGÓŁEM zadania zlecone gminie	19 640 382	19 403 517,55	308 493,89	19 095 023,66	220 029,34

Zadania własne Gminy

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykonanie 2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi – Świetlica ul. Katowicka	86 366	83 844,92	83 844,92	0,00	0,00
85201	Specjalistyczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Wsparcia Dziennego	251 076	249 192,75	249 192,75	0,00	0,00
85202	Domy pomocy społecznej	3 073 523	2 844 744,31	2 844 744,31	0,00	0,00
85203	Noclegownia Miejska	793 273	770 488,82	768 722,22	1 766,60	233,40

85206	Wspieranie rodziny	114 897	113 652,37	91 102,37	22 550,00	0,00
85212	Świadczenia rodzinne – becikowe	86 941	86 000,00	86 000,00	0,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	136 968	136 968,00	0,00	136 968,00	0,00
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	1 154 918	1 151 450,95	1 151 450,95	0,00	0,00
85214	<i>Pogrzeby</i>	<i>45 600</i>	<i>34 723,20</i>	<i>34 723,20</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
85214	Zasiłki okresowe	1 505 874	1 435 244,62	0	1 435 244,62	70 629,38
85216	Zasiłek stały	1 643 985	1 635 577,43	0,00	1 635 577,43	8 407,57
85219	M O P S	6 410 286	6 375 413,18	5 040 717,18	1 334 696,00	0,00
85219	MOPS Program „WSZYSCY RAZEM”	418 477	333 552,05	98 377,30	235 174,75	73 884,61
85219	MOPS Program „Moja droga do ...”	30 798	0,00	0,00	0,00	0,00
85228	Usługi opiekuńcze	888 150	875 580,68	875 580,68	0,00	0,00
85295	Pomoc państwa w zakresie dożywiania – środki z gminy	1 060 000	1 060 000,00	1 060 000,00	0,00	0,00
85295	Pomoc państwa w zakresie dożywiania – dotacja	1 435 419	1 344 789,00	0	1 344 789,00	90 630,00
85295	Prace Społeczno - Użyteczne	100 000	85 317,30	85 317,30	0,00	0,00
85295	Pomoc żywnościowa dla mieszkańców Tychów	19 020	13 023,85	13 023,85	0,00	0,00
85295	Magazynowanie i wydawanie żywności z programu PEAD	6 600	388,80	388,80	0,00	0,00
	OGÓŁEM zad. wł. Gminy	19 262 171,00	18 629 952,23	12 483 185,83	6 146 766,40	243 784,96

Zestawienie wg zadań

rozdział	Nazwa rozdziału	Plan 2015	Wykonanie 2015	Środki Gminy	Środki z Dotacji	Dotacja do zwrotu
	zadania własne powiatu	4 074 906	3 886 773,57	3 862 886,97	23 886,60	40,40
	zadania powierzone	338 026	338 020,51	338 020,51	0,00	0,00
	zadania zlecone gminie	19 640 382	19 403 517,55	308 493,89	19 095 023,66	220 029,34
	zadania zlecone powiatowi	10 152	10 097,00	0,00	10 097,00	55,00
	Zadania porozumienie z administracją rządową – GA	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	Zadania porozumienie z administracją rządową – PA	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	zadania własne gminy	19 262 171	18 629 952,23	12 483 185,83	6 146 766,40	243 784,96
	OGÓŁEM zadania MOPS	43 325 637	42 268 360,86	16 992 587,20	25 275 773,66	463 909,70
	OGÓŁEM zadania PFRON	1 707 650	1 702 386,90	0,00	1 702 386,90	5 263,10
	OGÓŁEM zadanie Aktywny Samorząd	94 532	78 355,46	0,00	78 355,46	16 176,61
	RAZEM	45 127 819	44 049 103,22	16 992 587,20	27 056 516,02	485 349,41